

Celje - skladišče

D-Per
65/1992

5000000459, 10

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

RUDAR

Glasilno Rudnika lignita Velenje

LETO XXVI

PETEK, 23. OKTOBRA 1992

ŠTEVILKA 10

SPEKTER

40-letnica
Elektrostrojne opreme
- ESO Velenje

Čas hitro teče. ESO Velenje je najprej bil ekonomska enota RLV Elektrostrojni obrat. Potem temeljna organizacija Elektrostrojni obrati bivšega REK Velenje, ko je ta bil še delovna organizacija. Z reorganizacijo REK Velenje v sestavljeno organizacijo pa je postal njegova delovna organizacija Elektrostrojna oprema.

V sklopu bivšega REK Velenje je dobila firma ESO Velenje tudi svoje sedanje poslovne objekte in vnanjo podobo - kot nadomestilo za pogrezanju zapisane svoje prejšnje objekte v Starih Prelogah. Temeljni kamen za izgradnjo njenih nadomestnih objektov so položili 21. decembra 1974.

Ob razpadu REK Velenje je firma ESO Velenje postala samostojno podjetje v družbeni lasti - za celostno izgradnjo "objektov, tehnološke in rudarske opreme". Sedaj je pred temeljito preobrazbo. V začetku prihodnjega leta naj bi se namreč preoblikovala v holding s petimi družbami z omejeno odgovornostjo.

Svojega letošnjega jubileja, 40-letnice, pa menda njen delovni kolektiv ne bo praznoval. Vsaj tako ne, kot je praznoval svojo 30-letnico in bo verjetno praznoval svojo 50-letnico.

**Kopirnica RLV
v večjem prostoru**

V večji in prijetnejši pritlični prostor Rudarske 6 v Velenju - telefona 854-196 in 855-231, interna številka 374 - se je preselila sredi prejšnjega meseca tako hitro, da dela skorajda ni pretrgala. Njen zdajšnji prostor - v njem je bila trgovina s spominki Benč, ki pa se ni obnesla, kot se ni obnesla tudi mala likovna galerija in trgovina Bimbo s predmeti za darila, ki je bila še prej v njem, od konca decembra 1990, ko je bila precej slovesno odprta - ji omogoča širitev dejavnosti in zaposlitev še kakšnega delavca, če bo seveda svoje storitve ustrezno pro-pagirala.

Do 3. septembra
je bilo že 44 dobitnikov
licence za ocenjevanje
vrednosti podjetij

IZ RUDARJA, ŠT. 12/74, Z DNE 28. 12. 1974:

Preden so predzadnjo soboto v tem letu položili v Pesju temeljni kamen za nove objekte ESO, so prebrali listino o njegovem dosedanjem razvoju in perspektivah - in to listino potlej ugradili skupaj s temeljnimi kamnom

Med dobitniki takšnega pooblastila - od Agencije Republike Slovenije za pospeševanje prestrukturiranja gospodarstva in spodbujanje prenove podjetij (njen naslov je Kotnikova 28, 61101 Ljubljana, p.p. 92, telefon 061-112-122) - so tudi Velenjčani Jože Čelik, Olga Kotnik in Ivanka Tajnik.

**Iz nedavno objavljenega
intervjuja z Dagmarjem
Šusterjem, podpredsednikom
Gospodarske zbornice Slovenije**

V Evropi prevladujejo univerzalne gospodarske zbornice. To je javnopravna združenja vseh gospodarskih subjektov, vseh nosilcev gospodarstva, ne glede na njihovo velikost, vrsto dejavnosti, obliko lastništva itd.

Članstvo v gospodarskih zbornicah razvitih evropskih držav je za vse

gospodarske subjekte tudi obvezno. In Gospodarska zbornica Slovenije?

V zadnjih dveh letih je korenito racionalizirala število zaposlenih v svojih upravnih organih, od 412 kar na 252. Avstrijski gospodarskozborniški sistem, denimo, zaposluje okrog 2 500 ljudi in ima predstavništva v 92 državah.

Ima pa državni aparat Republike Slovenije ogromno zaposlenih glede na spehano in ubogo slovensko gospodarstvo - kar 32 000 ljudi, poleg tistih, ki so zaposleni v vojski in policiji.

Gospodarska zbornica Slovenije je letos v prvem polletju stala slovensko gospodarstvo okrog 300 milijonov tolarjev ali 1,7 tisočine celotne javne porabe v državi. Ima pa sedaj približno 16 000 članic in od tega 90 % iz zasebnega sektorja gospodarstva.

Dalje na drugi strani!

NAPREJ V ŠTEVILKI

STRANI 2 - 3: Kako proizvajamo?, Še o preseljeni kopirnici našega rudnika v Rudarski 6 v Velenju, S 30. redne seje Izvršilnega odbora za gospodarjenje, Popravki, STRANI 4 - 10: XLI. salzburški Geomehanski kolokvij, Odšli so v pokoj, Portreta, S seminarja v Škofji Loki Razvijanje vizualne kreativnosti, STRAN 11: Humor, STRAN 12: Šport in rekreacija, Evidentiranih 150 milijonov ton pridobljenega premoga v našem rudniku, V spomin

KAKO PROIZVAJAMO?

Proizvodnja premoga v našem rudniku v septembru v primerjavi s predvideno v osnovnem, letnem načrtu in v primerjavi s predvideno v mesečnem načrtu:

Jama Preloge	127 390 ton	(102,98 %)	112,34 %
Jama Pesje	126 200 ton	(95,35 %)	100,16 %
Jama Škale	107 990 ton	(122,44 %)	122,44 %
Priprave	18 620 ton	(91,50 %)	98,52 %
Skupaj RLV	380 200 ton	(104,28 %)	109,73 %

V septembru smo imeli 21 delovnih dni.

Proizvodni načrt za oktober

(V oklepajih so navedene proizvodne naloge iz osnovnega, letnega načrta!)

Jama Preloge	117 600 ton	(149 850)
	5 600 t/dan	(6 515)
Jama Pesje	96 600 ton	(88 600)
	4 600 t/dan	(3 852)
Jama Škale	102 900 ton	(80 000)
	4 900 t/dan	(3 478)
Priprave	18 900 ton	(20 350)
	900 t/dan	(885)
Skupaj RLV	336 000 ton	(338 800)
	16 000 t/dan	(14 730)

Za oktober smo načrtovali 21 delovnih dni - ob vseh prostih sobotah in prostem neplačanem dnevu petku, 30. oktobru.

Letos do oktobra smo v RLV odkopali 3 241 300 ton premoga ali 102,68 % glede na osnovni načrt.

Proizvodni sektor Skupnih služb RLV,
Oddelek za tehnične plane in analize

Nadaljevanje s prve strani!

Zakon o vladi

Po predlogu tega našega novega zakona naj bi nova vlada Republike Slovenije imela največ 21 ljudi, in sicer predsednika, največ 3 podpredsednike, 14 ministrov in največ 3 ministre brez listnice, to je brez določenega delovnega območja.

V gospodarski resor naj bi se združila dosedanja ministrstva za industrijo in gradbeništvo, malo gospodarstvo, energetiko, trgovino, turizem in gostinstvo.

Sedanje ministrstvo za borbe in vojaške invalide naj bi bilo v sestavi zdravstvenega ministrstva. Ministrstvu za zakonodajo in za informiranje naj bi postali vladna sekretariata, ministrstvo za planiranje pa vladna služba. Vsako ministrstvo naj bi imelo tudi svojega generalnega sekretarja.

Ministrstvo za delo o plačah

Nedavno je na Ravnah na Koroškem na sestanku z direktorji koroških podjetij ministrica za delo Jožica Puhar napovedala

RUDAR, glasilo Rudnika lignita Velenje
Organ pri glasilu: Odbor za informiranje,
predsednik Jože Hace

Odgovorni urednik: Diana Janežič

Naslov uredništva: Rudnik lignita Velenje, glasilo Rudar,
Partizanska 78 (NOP), 63320 Velenje

Telefon: (063) 853-312, interna številka 1815

Izdela fotografij: Ivan Pungartnik, Jamomerstvo RLV

Tisk: Tiskarna Velenje (Štrbenkova 6, 63320 Velenje)

Naklada in izdajanje: 4 200 izvodov enkrat na mesec

Po mnenju Ministrstva za informiranje z dne 14. 2. 1992, št. 23/67-92, se glasilo Rudar šteje za izdelek iz tar. št. 3, tč. 13 Tarife prometnega davka.

spremembe kolektivnih pogodb zaradi mnenja vlade Republike Slovenije, da so plače po sedanjih kolektivnih pogodbah resna ovira za vladna stabilizacijska prizadevanja.

V tej napovedi je poudarila, da bo spremembe, ki si jih je zamislila vlada, težko uveljaviti zaradi drugačnih pogledov sindikatov na vzroke naših gospodarskih in socialnih problemov. Ob tem pa tudi, da prihodnje leto država ne bo več tako radodarna v zagotavljanju denarja za predčasno upokojevanje delavcev - se pravi, da bo "priprla pipo" za dotok sredstev iz državnega proračuna za to. Poleg tega pa je dejala, da bo država bolj stroga tudi pri spremljanju življenja in obnašanja ljudi, ki prejemajo nadomestila zaradi brezposelnosti.

O nasledstvu bivše SFRJ

Delovna skupina za to v Bruslju, ki jo sestavljajo strokovnjaki iz vseh šestih republik bivše SFRJ, se je že lotila svojega dela. To je priprave seznama in delitvene bilance premoženja in obveznosti bivše SFRJ.

Nov stalni pogajalec Republike Slovenije in vodja 5-članske slovenske delegacije za pogajanja glede nasledstva bivše SFRJ je **Miran Mejak**, dipl. ing. rudarstva in doktor ekonomskih znanosti, ki je za časa SFRJ bil dolga leta zvezni funkcionar, nazadnje predsednik Zbora republik in pokrajini zvezne skupščine, leta 1974 pa tudi eden od prijavljenih kandidatov za direktorja REK Velenje, ki je takrat nastajal kot delovna organizacija in predlani kot sestav-

ljena organizacija razpadel. Vendar za direktorja v Rudarsko 6 v Velenju, kjer je bil sedež bivšega REK Velenje, ing. Mejak potem ni prišel.

Za delitev premoženja in obveznosti bivše SFRJ naj bi po mnenju lorda Carringtona bilo temeljno vodilo: delitev v pravičnih deležih in po ustreznih merilih med vse naslednice republik bivše SFRJ. In po knjigovodskem stanju, za katerega so se naslednice sporazumele - to pa je na dan 31. 12. 1990.

Republika Slovenija je postala članica WEC (Svetovnega energetskega sveta)

To se je zgodilo prejšnji mesec, 17. septembra, tik pred 15. kongresom WEC v Madridu, ki se ga je udeležilo nekaj tisoč delegatov iz okoli 100 držav članic WEC in tudi okrog 50 ministrov. Iz Slovenije je bilo na njem 25 ljudi, od tega 5 novinarjev. Na kongresu so predstavili čez 200 referatov, v njegovem plenarnem delu, na skupnem zasedanju vseh, ki so prišli na kongres, pa ugotovili, da bo treba energetske potrošnje v prihodnjih desetletjih na vseh ravneh - lokalnih, regionalnih in svetovni - korenito spremeniti, da si z njo ne bomo več ustvarjali kritičnih gospodarskih, ekoloških in socialnih razmer. Zanimiva ugotovitev s tega kongresa je tudi, da bo svetovna energetska oskrba še nadaljnjih trideset let temeljila na fosilnih gorivih in na skromnem naraščanju uporabe jedrske energije.

M.Ž.

Še o preseljeni kopirnici našega rudnika v Rudarski 6 v Velenju v avlo v pritličju

NA MESEC POVPREČNO ŽE ZA OKROG 250 TISOČ TOLARJEV PROMETA

Grafik Teo Jelen, vodja te naše kopirnice (in tudi naše kopirnice v NOP, Novih Prelogah), o njej:

"Dejavnost te kopirnice je črno-belo kopiranje izvornikov v velikosti do vključno formata A₂ (približno 42 cm x 59 cm) na format do A₂ in barvno kopiranje izvornikov v velikosti do vključno formata A₃ (približno 42 cm x 29,5 cm) na format do A₃.

Za lažje razumevanje: najpogostejše kupujemo in uporabljamo papir, ki je formata (velikosti) A₄, to je približno 21 cm x 29,5 cm, format A₃ pa je 2-krat in format A₂ 4-krat večji.

Poleg tega se v tej kopirnici malo že ukvarjamo tudi z razstavljanjem likovnih del. Sedaj še predvsem grafik in slik. Nameravamo pa razstavljati tudi druga likovna dela, male plastike in podobno, in to dejavnost mogoče še razširiti na

prodajno. Interesentov za to imamo že kar nekaj. Torej bi se v tej kopirnici lahko ukvarjali tudi z likovno galerijsko in prodajno dejavnostjo.

Dejavnost kopirnice RLV v Novih Prelogah pa obsega:

- enako črno-belo kopiranje kot v tej kopirnici, v Rudarski 6 v Velenju

- kopiranje v merilu 1 : 1, v modrikasti ali črni barvi, izvornikov vseh dolžin in širine do 110 cm (v tej tehniki se, recimo, veliko kopirajo razni načrti, projekti, jamske karte in podobno)

- črno-beli ofsetni tisk, tudi v velikem številu izvodov, na pole papirja A₄

Ta kopirnica - v Rudarski 6, Velenje, telefona 854-196 in 855-231, interna številka 374 - je odprta vsak delovni dan do sobote od 7.00 - 16.30 in v sobotah od 8.00 - 12.00 (z vhomom za vse s Prešernove ceste, vzdolž reke Pake). Kopirnica v Novih Prelogah - telefon 853-312, interna številka 1340 - pa vsak delovni dan od 6.00 - 14.00.

V tej kopirnici v centru Velenja sta stalno zaposlena dva delavca: jaz in izmenoma še operaterja Robi Kočevar in Maks Štefanič.

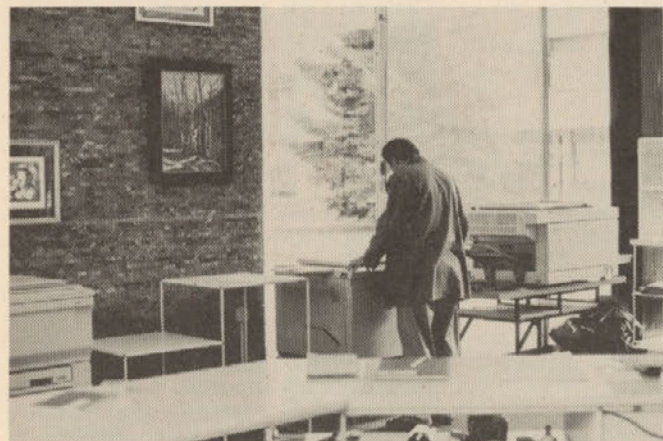
Storitve v obeh kopirnicah opravljamo po osebnih naročilih in

po naročilnicah, tudi odprtih, za celo leto ali krajša razdobja.

Osebna naročila, če le moremo, izpolnimo takoj in je izpolnjena takoj treba tudi plačati. Naročnikov imamo že tudi precej - od učencev, dijakov, študentov in drugih posameznikov do raznovrstnih podjetij in drugih organizacij, malih in velikih.

V okviru naše dejavnosti kopiramo vse, kar se sme kopirati. Tudi učbenike in dele učbenikov. In kot kaže interes za naše storitve - kvalitetno!"

R.B.

S 30. redne seje Izvršilnega odbora za gospodarjenje

Pregled uresničevanja sklepov njegove 29. redne seje, obravnava in sprejem poročila o uresničevanju delovnega načrta rudnika za september in obravnava in sprejem delovnega načrta rudnika za oktober so bile glavne točke dnevnega reda 30. redne seje izvršilnega odbora delavskega sveta našega rudnika za gospodarjenje, ki je bila v torek, 6. oktobra.

Številčne podatke o septembrski proizvodnji v našem rudniku lahko preberete v informaciji Kako proizvajamo? na prejšnji strani te številke Rudarja. Prav tako o delovnem načrtu za oktober. Na tej seji pa je te podatke obrazložil in dopolnil glavni inženir proizvodnje našega rudnika Ivan Čuljak.

Poglejmo, kaj je v tem komentarju dejal!

V letošnjem septembru je bilo v 21 delovnih dneh odkopanega 380 200 ton premoga, kar je za 70 000 ton več kot septembra lani.

V letošnjih prvih devetih mesecih je bilo odkopanega 3 milijone 241 300 ton premoga, kar je za 391 300 ton več kot v enakem obdobju lani.

Dobre proizvodne rezultate v septembru letos in prvih devetih mesecih letos potrjujejo tudi primerjalni podatki za ti dve obdobji letos in lani o storilnosti pri delu, učinkih in produktivnosti odkopne fronte.

V letošnjem septembru smo TE Šoštanj oddali 322 000 ton premoga, papirnici Videm-Krško in široki potrošnji pa skupno 59 880 ton.

Na deponiji je bilo 4. oktobra 448 079 ton premoga in tako ga je letos bilj na njej več le januarja in februarja.

Inženir Čuljak je povedal tudi, da pri delu v rudniku ni posebnosti in da so se v septembru in še oktobru nadaljevala dela pri dokončevanju odkopavanja v območju jaška Škale. Vendar s težavami. Kajti zaradi remonta bloka 5 TE Šoštanj in nato še okvare na tem bloku še v začetku oktobra nismo dobivali zadostnih količin pepela za zapolnjevanje odrabljenih jamskih prostorov. Potrebovali bi namreč od 7 do 8 tisoč ton pepela na mesec, dobivali pa smo ga le okoli 1 800 ton.

Inženir Čuljak je opozoril še na povečanje števila nezgod pri delu v letošnjem septembru v primerjavi z lanskim. Kajti v septembru lani je bilo 55 prijavljenih nezgod pri delu, v letošnjem septembru pa 64. Vzrok tega je po njegovem mnenju verjetno tudi upad skrbi delavcev za svoje lastno zdravje.

Poslabšali so se tudi delovna disciplina in odnosi med člani kolektiva.

"Vsemu temu bo treba posvetiti večjo pozornost," je dejal inženir Ivan Čuljak.

Diana Janežič

POPRAVKI

V prejšnji številki Rudarja (9/92) bi moralo pisati:

v 2. stolpcu na strani 5

.. velikokrat ni nič drugega kot izraz povampirjenosti neformalnih interesnih skupin vplivnih ljudi iz parlamentarnih strank, državne administracije, paradržavnih institucij, pomembnih podjetij in pogosto še od drugod...

v 2. stolpcu na strani 9

V stikih z železarniški delavci na

proizvodnih delovnih mestih sem zvedel tudi marsikaj, kar se ni smelo razvedeti.

v 3. stolpcu na strani 12

Tekmovali so konjeniki kar iz štirinajstih slovenskih konjeniških klubov; poleg naših na primer še iz konjeniških klubov Maribor, Murska Sobota, Celje, Otočec, Bled, Komenda, Krumperk, Gotovlje, Mozirje, Slovenj Gradec...

Srečno!

Uredništvo

Obvestilo Ljubljanske banke - Splošne banke Velenje, d.d.

NOVE OBRETNOSTNE MERE ZA TOLARSKO VARČEVANJE OBČANOV OD 1. 10. 1992 DALJE

	letne obrestne mere	mesečne obrestne mere
Tekoči računi občanov	17,15 %	1,35 %
Žiro računi občanov	17,15 %	1,35 %
Hranilne vloge na vpogled	17,15 %	1,35 %
Varčevalna knjižica	36,96 %	2,70 %
Hranilne vloge, vezane nad 12 mesecev	54,77 %	3,77 %
Hranilne vloge, vezane nad 24 mesecev	56,14 %	3,85 %
Hranilne vloge, vezane nad 36 mesecev	57,51 %	3,92 %
Depoziti, vezani od 10 do 30 dni	26,70 %	2,025 %
Depoziti, vezani od 31 do 90 dni		
- depoziti do 50.000 SIT	45,18 %	3,21 %
- depoziti od 50.001 do 100.000 SIT	47,92 %	3,37 %
- depoziti nad 100.000 SIT	49,29 %	3,45 %
Depoziti, vezani nad 3 mesece		
- depoziti do 50.000 SIT	49,29 %	3,45 %
- depoziti od 50.001 do 100.000 SIT	52,03 %	3,61 %
- depoziti nad 100.000 SIT	53,40 %	3,69 %
Depoziti, vezani nad 6 mesecev	53,40 %	3,69 %
Depoziti, vezani nad 12 mesecev	54,77 %	3,77 %
Dovoljena prekoračitev stanja na TR	64,36 %	4,30 %
Nedovoljena prekoračitev stanja na TR	83,53 %	5,28 %

XLI. SALZBURŠKI GEOMEHANSKI KOLOKVIJ

V Salzburgu, avstrijskem mestu, znanem predvsem po Mozartu in glasbenih festivalih, je letos bil že enainštiridesetič tudi svetovno znani **Geomehanski kolokvij**. Iz RLV smo se ga udeležili trije delavci Hidrogeološke službe in Rudarske projektivne službe. Saj je bila vsebina letošnjega kolokvija posvečena posebej delu v takih službah. Glavni temi sta namreč bili: Izdelava velikih jamskih prostorov za shranjevanje strupenih, radioaktivnih in drugače nevarnih odpadkov ter Geomehanski, organizacijski in praktični primeri projektiranja in izdelave predorov za vse namene.

Shranjevanje nevarnih odpadkov je posebej pereč problem. V razvitem svetu še celo bolj kot pri nas, saj imajo v njem tudi več takšnih odpadkov. Prav tako je izredno težko najti za njihovo varno shranjevanje pravi kraj. V Avstriji, na primer, so predlagali štirinajst možnih krajev za shranjevanje nevarnih odpadkov, le eden pa je potem povsem ustrezal strogim zahtevam.

Ko pa je tako tak kraj izbran, pa tudi ni mogoče upoštevati vseh reakcij krajevnega prebivalstva in trmoglavega laičnega nasprotovanja njegovi izbiri, češ, zakaj naj bi bilo odlagališče nevarnih odpadkov ravno pri nas in zakaj mogoče ne kar pri sosedu ali kom drugem. Glede tega pač mora svoje opraviti stroka in povedati, da mora tako odlagališče biti varno pred talnimi vodami in seizmičnimi vplivi, da mora biti tudi dovolj daleč stran od naselij in na zemljišču, ki je primerno za izdelavo potrebnih podzemskih prostorov in je hkrati čim bližje prometnim komunikacijam.

Na kolokviju so predvsem švicarski, nemški in avstrijski strokovnjaki predstavili veliko odličnih rešitev in možnosti za rešitev tega problema tudi v naših razmerah. Recimo, da je vse več možnosti za odlaganje nevarnih odpadkov v opuščene ali še delujoče rudnike, če so razmere za to primerne. Seveda pa rešitve niso enostavne, temveč terjajo ve-

liko uvodnih priprav, potem izdelavo primerne prostora in ureditev prometnih komunikacij do njega ter popolne zaščite okolja pred odloženimi odpadki. In vse to tudi veliko stane. Odvisno pač od neposredne nevarnostne stopnje in dobe vpliva odloženih odpadkov na okolje, ki je lahko tudi zelo dolga, tudi do več tisoč let.

Naši sosede Avstrijci, na primer, posvečajo vse več pozornosti projektiranju in izgradnji najrazličnejših vrst predorov. Ne samo cestnih, železniških in predorov podzemnih železnic v mestih, temveč tudi industrijskih, prežračevalnih, transportnih in vodnih kanalov. Za izdelavo takih objektov pa je potrebno rudarsko, geomehansko in gradbeniško znanje. Tudi k temu se torej rudarska stroka v svetu, posebej pa še v Evropi, čedalje bolj usmerja. In to tudi zato, ker je podzemnih rudnikov vse manj.

Skoraj vsako večje mesto v Evropi dobiva, denimo, počasi svoj podzemski prometni sistem - metro. Poleg tega mnoge čudovite alpske doline lahko obvarujemo pred spremembami tako, da namesto avtoceste ali vsiljivih viaduktov zgradimo skoznje predore in v zemljo vkopana cestišča.

Težave pri takšnih rešitvah se pojavljajo v slabo nosilnih in vodonosnih plasteh in hribinah, ki so podvržene rušenju in premikanju. Saj s tem izzivajo konvergenco predorov, ki jih speljemo skoznje, in spremembe njihovega radija ali drugačne škodljive pojave ob graditvi in kasneje pri že izgrajenih objektih.

Strokovnjaki na kolokviju so ponudili vrsto poglobljenih rešitev tovrstnih problemov, prikazov sidranja in uporabe različnih podgradnih materialov. Predvsem pa so poročali o stanju na gradbiščih podzemnih objektov v takih razmerah in o konkretnih težavah, ki se ob njihovi izdelavi pojavljajo. Ta problematika je za nas še posebej zanimiva, saj se pod pokroviteljstvom ljubljanske univerze, rudarske fakultete, rudarskega inštituta in večjih rudarskih podjetij v Sloveniji tudi naše rudarstvo vse bolj ukvarja z izgradnjo predorov in podzemnih kanalov. Kolokvij pa je bil izredno koristen in zanimiv ne samo zaradi množstva problemov, ki so jih na njem predstavili različni strokovnjaki, temveč tudi zaradi njihovih živahnih diskusij in besednih dvobojev o problemih. Vsak je pač skušal dokazati svoj prav. Sicer pa je med šeststotimi udeleženci iz enajstih držav na kolokviju prevladoval nemški jezik. Kolikor pa je bil udeležen angleški, pa so ga simultano prevajali v nemščino. Smo pa slišali tudi španščino in francoščino.

Upajmo, da bosta obe predstavljeni temi na tem kolokviju tudi pri nas kmalu dovolj aktualni in da bomo pri razreševanju problemov, na katere se nanašata, lahko kmalu tudi mi enakovredno sodelovali.

K razširitvi naših strokovnih razgledov na

tem kolokviju pa je svoje dodalo še mesto Salzburg. Res, vredno si ga je bilo ogledati. Vendar o njegovih zanimivostih kdaj drugič. Za tokrat samo še tole!

Strokovno gradivo s kolokvija je interesentom na voljo pri meni - avtorju tega članka.

Mag. Boris SALOBIR

ODŠLI SO V POKOJ

Franc PUC,
upokojen 31. avgusta
Rodil se je 4. junija 1934 v Ložnici pri Velenju. Poročen z Marijo, rojeno Hribar. Od 3. septembra 1968 je neprekinjeno delal kot diplomirani inženir rudarstva v RLV in razen prvo leto zaposlitve bil zaposlen v njegovih skupnih službah.

poslovodja ene od jamskih etaž in potem vodja jamskega obrata Preloge - vzhod, vse do upokojitve bil zaposlen v njegovih skupnih službah. Najdlje je bil vodja Hidrogeološke službe, nekaj časa pa tudi glavni inženir razvoja, vodja Razvojno-tehničnega sektorja Skupnih služb in član Poslovodnega odbora ter glavni inženir investicij in dejavnosti na področju rudarskih škod RLV.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV in še drugih priznanj.

Mihael VERDEV,
upokojen 22. septembra
Rodil se je 15. julija 1946 v Studencah pri Gotovlju. Poročen z Alojzijo, rojeno Vasle. Od 19. junija 1969 je neprekinjeno delal v jamskem delu bivšega RŠC Velenje in RLV, prej pa že v

letih 1964 - 1966. Zaposlil se je kot nekvalificiran kopač v jami, upokojen pa je bil kot strojnik za jamsko enotirno visečo progo.

Leta 1976 je opravil izpit za kvalificiranega jamskega transportnega delavca.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Jože HRIBERŠEK
upokojen 30. septembra
Rodil se je 9. junija 1953 na Paškem Kozjaku. Poročen z Marto, rojeno Slatinšek. Od 20. aprila 1973 je neprekinjeno delal v RLV, prvič pa že v letih 1970 - 1971.

Zaposlil se je kot nekvalificiran kopač v Jami vzhod, upokojen pa je bil kot kvalificirani kopač invalid na ustreznem drugem delu v rudniških kopalnicah (obrat HTZ).

Izpit za kvalificiranega kopača je opravil leta 1976, dve leti prej pa za polkvalificiranega kopača.

Sodeloval je tudi pri udarniških delovnih akcijah.

(R.B.)

Palair Macedonian

Vam ponuja letalske polete na relaciji Ljubljana - Skopje - Ljubljana trikrat na teden:

- v ponedeljkih in četrtekih iz Ljubljane ob 9.10 in iz Skopja ob 6.30

- v torkih iz Ljubljane ob 20.10 in iz Skopja ob 17.30

INFORMACIJE IN REZERVACIJE: v agenciji Palair Macedonian na letališču Brnik, telefon 064-261-669, in v pooblaščenih agencijah Kompas Holidays, Kompas Hertz in Generalturist, Ljubljana

AFORIZEM

Brana Crnčević

Zdi se mi, da bi za svoja prepričanja mnogi žrtvovali moje življenje.

PORTRETA

Anton Šporin

Namig za njegovo predstavitev v Rudarju smo dobili že na tradicionalnem srečanju naših jamskih reševalcev ob letošnjem 3. juliju. Takoj potem, ko je na tej praznični prireditvi prejel, kot jamski reševalec upokojenec, za spomin na svoje dolgoletno članstvo v jamski reševalni četi našega rudnika veliki kipec jamskega reševalca. Vendar po tem srečanju se je zgodilo, da smo se hoteli, kar nekajkrat, dogovoriti z njim za pogovor, s katerim bi ga predstavili v Rudarju, po telefonu in na naslovu, ki nista bila več njegova. Od katerih se je poslovil. S preselitvijo v nov rudniški stanovanjski blok. V njegov del Kersnikova 31. V tisti lepi novi, ne previsoki, zračni dom, podkvaste oblike, za štiriinpetdeset družin takoj za prvo vrsto stanovanjskih blokov ob našem mestnem parku. In tako nam je pogovor, ki smo ga morali opraviti z njim, da bi ga predstavili v Rudarju, visel v zraku vse do zadnjih dni septembra, ko smo izvedeli, po zaslugi gospe Fanike Pozvekove iz naših skupnih služb, da se je preselil. Da ne stanuje več na Tomšičevi cesti. Da je zdaj dobil malo manjše družinsko stanovanje v novem rudniškem stanovanjskem bloku zgoraj pred parkom. Tam, kjer so prej dolgo stali naokoli razvlečeni rudniški stanovanjski provizoriji.

V tem malo manjšem stanovanju, njegovem novem domu, in novem domu njegove življenjske družice v drugem zakonu, žene Albine, se je potem tudi takole razpredel pogovor za njegovo predstavitev v Rudarju:

Čutite zadovoljstvo, zadoščenje, odkar ste v pokoj - to je dobro leto dni, od 30. junija lani - z rudarskimi poklici, ki ste jih opravljali v letih vašega staža aktivnega delavca?

Teh poklicev je bilo kar nekaj. Leta 1961 ste postali kvalificirani rudar kopač. Leta 1966 še inštruktor za praktični pouk učencev v izobraževanju rudarske usmeritve. Leta 1974 jamski nadzornik rudarske stroke. In leta 1982 oskrbnik jamskih reševalnih aparatov. Še enkrat bi šel po tej poti, če bi lahko spet postal mlad. Razen po zadnjem delu te poti, od leta 1977 dalje, ko sem tako zbolel, da sem si mislil: Zdaj pa se je zame vse nehalo, vse podrlo...

A ko sem bil pred izbiro poklica, sem se najprej odločil za vpis v glasbeno šolo v Kranju. Vse sem že imel urejeno, da bi lahko postal njen dijak. Tudi jasen cilj je bil pred mano: postati poklicni harmonikaš. Saj harmonika in igranje nanjo sta me že, ko sem bil še čisto mali, privlačevala kot magnet.

Pa potem z glasbeno šolo ni bilo nič, ker nisem imel nikogar, ki bi mi plačeval šolnino zanjo. To me je tako zelo razočaralo, da sem zatri v sebi vse veselje, da bi kdaj postal harmonikaš. "Povej, da pa znaš igrati na kitaro in da si se sam naučil igrati nanjo!" je Antona prekinila pri govorjenju žena Albina in naprej nekaj počela tam na tistem kavču onstran mojega in Antonovega konca mize v dnevni sobi njenega stanovanja, kjer sva z Antonom sedla k pogovoru. Tjakaj se je ugnezdila, potem ko nama je

da je bilo pri vojaki učenje igranja na kitaro prav v modi. Da, v vojski sem začel brenkati nanjo. Najprej v Valjevu, potem pa v Beogradu, v Titovi gardi, kjer smo imeli tako železno disciplino, da ji je z nečim bilo treba ubežati. **Drugače pa ste bili takrat že kvalificirani rudar kopač, kajne?** Da. Poklicno rudarsko šolo sem opravil v Velenju. Zanj pa sem se potem, ko so mi načrti z glasbeno šolo v Kranju padli v vodo, odločil zato, ker je šolanje v njej bilo čisto zastoj. Tudi vsa internatska

- Misil sem si: Zdaj pa se je zame vse nehalo, vse podrlo...

postregla s kavo in zadržala, da naju v pogovoru ne bo motila. Da bo tiho kot miš poslušala, kaj se pogovarjava, in se vmes še s čim zamotila. In res se je le s temi besedami vmešala v najin pogovor. Čez čas pa naju je zaradi prihoda neke simpatične mlade gospe na obisk sploh pustila sama v dnevni sobi.

Res, na kitaro znate igrati? Pa ne, da ste se naučili igranja nanjo pri vojaki? Iz časa, ko sem jaz služil vojaški kadroviski rok, se namreč spomnim, to pa je bilo verjetno približno takrat, ko ste ga služili tudi vi, tam v prvi polovici šestdesetih let, in pri meni nekaj mesecev še čez,

oskrba med njim. Vendar skraja mi pravega internata še nismo imeli, ker tudi tistega prvega pravega internata pri velenjskem rudarskem šolskem centru takrat še ni bilo. Tam v tisti rumeni stavbi nasproti starega dela sedanjega velenjskega zdravstvenega doma, v kateri je zdaj kar nekaj poslovnih prostorov privatnih firm. Skraja smo namreč imeli internat v stanovanjskih provizorijih, ki so stali tod okoli, kjer je zdaj ta naš stanovanjski blok. Od vsega začetka, v tem internatu in zatem prvem pravem, pa sem stanoval skupaj z Edom Krajškom, ki je potem za Ludvikom Glavnikom postal vodja Jamske reševalne

postaje RLV. Jaz pa sem v času, ki je on vodil postajo, bil v njej oskrbnik jamskih reševalnih aparatov ali kar nekakšen poslovodja postaje in njegov namestnik. Sem pa v postaji delal že prej - ko je postajo vodil še Glavnik. Po operaciji leta 1977, tumorja v glavi, ki me je tako zdelala, da so me hoteli kar upokojiti, česar pa na noben način nisem hotel sprejeti, pa sem delal najprej pri Dragu Bizjaku, vodji zdajšnjega obrata RLV Praktično izobraževanje, ki je takrat bil to, kar je zdaj v tem obratu Alojz Kos - vodja praktičnega pouka učencev v izobraževanju rudarske usmeritve.

Z Edom Krajškom sva se že takoj na dan najinega prihoda v Velenje spoprijateljila in bila potem povsod skupaj med poklicnim šolanjem. In ko sem prišel od vojakov, sva bila spet skupaj v polletnem tečaju za inštruktorja praktičnega pouka učencev v izobraževanju rudarske usmeritve.

To, inštruktor, sem bil potlej vse od leta 1966 do 1977, ko sem zbolel in so me morali operirati.

Poleg tega pa sem seveda kot vsak drug kvalificirani kopač moral opravljati odgovorna kopaška dela. Kot odgovorni kopač v podkopu na šolskih čelih, kadar sem bil odgovorni kopač v nadkopu šolskega čela, pa sploh, ker učenci pri stropu odkopa praktično ne smejo delati. Le gledajo lahko in spremljajo pridobivanje rudnine iz njega ob demonstraciji inštruktorja in drugih rudarjev na čelu.

Moram pa reči, da so učenci pri praktičnem pouku v jami v letih, ko sem jaz bil inštruktor, bili v glavnem vsi v redu fantje. Niso se izgovarjali ali bili nesramni. Nas inštruktorje so spoštovali in mi njih. Bili smo pač resni eden do drugega in vsi do dela. Šele proti koncu sedemdesetih let, ko so začeli proizvodnjo premoga v RLV forsirati prek razumne meje in v jamsko proizvodnjo direktno vključevati občasno tudi učence - tiste, ki so pač za to bili že kolikor toliko usposobljeni in pri volji, da tako že nekaj zaslužijo - se je med učenci pri praktičnem pouku v jami, pa tudi pri njihovem pouku v šoli, razpasla nedisciplinarnost, nesramnost do inštruktorjev, učiteljev in profesorjev in do odraslih ljudi na splošno. Res, to je učenje samo kvarilo.

Praktični pouk in uvajanje mladih ljudi v praktično delo pač terjata svoj čas in posebno organizacijo dela.

Ko sem jaz končal poklicno rudarsko šolo, so me, recimo, najprej razporedili na delo na posebno mladinsko čelo v jami Škale. Takrat je bil direktor RLV še Nestl Žganc. In na tem čelu - na njem smo bili sami mladinci, sami mladi ljudje, kvalificirani rudarjev pa nas je bilo na njem le šest, drugi pa so vsi bili nekvalificirani, ker takrat, leta 1961, je kvalificiranih delavcev v RLV še nasploh bilo zelo malo - sem delal tri mesece.

Po treh mesecih pa smo z odkopavanjem premoga na naši etaži prišli h koncu in potem so to mladinsko čelo, zakaj, ne vem, razpustili. In jaz sem bil razporejen na čelo z vodjem Žičkarjem, ki je odkopavalo proti zdajšnjim Starim Prelogom. To je bilo, še preden sem odšel k vojakom. Po prihodu od vojakov pa sem, kot sem že povedal, šel v tečaj za inštruktorja. Zanj so me kandidirali že vnaprej; ko sem bil še pri vojakih.

In tudi za dveletno nadzorniško šolo, ki sem jo končal kasneje, brez vsakih zapletov in z odličnim uspehom, in v kateri sva z Edom Krajškom spet bila sošolca, so me kandidirali, še preden sem jaz vedel za to.

Sedanji vodja jamske reševalne postaje Matjaž Klemenčič je o vas dejal:

"Spomnim se ga tudi še iz jame, kot odgovornega kopača, vedno resnega možakarja. Pa potem iz časa, ko je bil vodja jamske reševalne postaje še Edo Krajšek, on pa njegov namestnik, kot je zdaj moj namestnik Franc Urbanc.

Sicer pa je bil v reševalni postaji oskrbnik 4-urnih jamskih reševalnih aparatov, vrste Dräger BG-174, ki jih imamo v postaji zdaj, konec junija '92, 47 kosov... Poleg 90 kosov reševalnih aparatov R-12, 15 kosov reševalnih aparatov R-30, 289 samoreševalnih aparatov RVL-1, 92 kosov reševalnih aparatov OXY. In druge reševalne opreme postaje - raznih indikatorjev jamskih plinov, protipožarne opreme, opreme za prvo pomoč, dimne komore za testiranje psihofizičnih zmogljivosti članov Jamske reševalne čete RLV, z zdaj skupno 174 člani za akcije pod aparatom in 37 člani njenega tehničnega oddelka in vodstva. In še nekaj reševalne opreme drugih slovenskih rudnikov v postaji, ker je v RLV sedež Centralne jamske reševalne službe Slovenije in Hrvaške, pa še avta za vožnje naših reševalcev na intervencijske akcije."

To zadnje sem povzel bolj za bralce Rudarja, da bodo ob prebiranju tega pogovora z vami imeli neko predstavbo o naši jamski reševalni postaji, v kateri ste vi delali zadnjih dvanajst let pred upokojitvijo.

Od vas pa bi najbrž marsikdo rad slišal, kako ste občutili zamenjavo jamskega dela z zunanjim, v reševalni postaji.

Glede na zdravstveno stanje, v kakršnem sem bil, in namero, da me zaradi njega kar upokojijo, sem bil zadovoljen, da sem sploh ostal na delu. In delo pri oskrbovanju reševalnih aparatov v postaji mi je po prestani operaciji tumorja v glavi tudi ustrezalo, ker ni bilo prenapeto. Vsaj tehnično delo ne. Zato tudi nič kaj rad nisem izdeloval raznih statističnih pregledov, izpolnjeval formularjev in pisal zapisnikov in poročil, kar je bilo tudi moje delo, ker sem bil še namestnik vodje postaje, in kot sem že povedal, nekakšen njen poslovodja. Raje sem se ukvarjal z oskrbovanjem reševalnih aparatov.

Ko je RLV lahko v sklopu reševalne postaje ustanovil pooblaščen servis za reševalne aparate, kar se je zgodilo v prvi polovici osemdesetih let, in nam potem reševalnih aparatov ni bilo več treba pošiljati na servisiranje v Tuzlo, kamor smo jih morali pošiljati prej, je oskrbovanje reševalnih aparatov sploh postalo delo, s katerim sem se rad ukvarjal. Saj s tem je pri njem odpadlo veliko administrativnih opravil. Poleg tega pa si vedel, pri čem si, ko je kakšen reševalni aparat prišel iz servisa, vtem ko si prej, ko so nam reševalne aparate servisirali še v Tuzli, lahko le ugibal. Včasih so namreč kakšen aparat vrnili takšen, kot smo jim ga poslali, ali še v slabšem stanju uporabnosti. To pa ni bila šala. Kajti z reševalnim aparatom, ki ga držiš v rokah, da bi ga dal reševalcu, ki je pripravljen, da gre v reševalno

Z vaje jamskih reševalcev iz slovenskih in hrvaških rudnikov leta 1984 za uvod v proslavo 60-letnice jamske reševalne službe v našem rudniku

akcijo, pravo, zaresno, dobesedno držiš v rokah njegovo življenje. In še življenje koga drugega, če gre za reševalno akcijo, v kateri je treba reševati človeška življenja.

Kako pa ste se uradno usposobili za oskrbnika reševalnih aparatov?

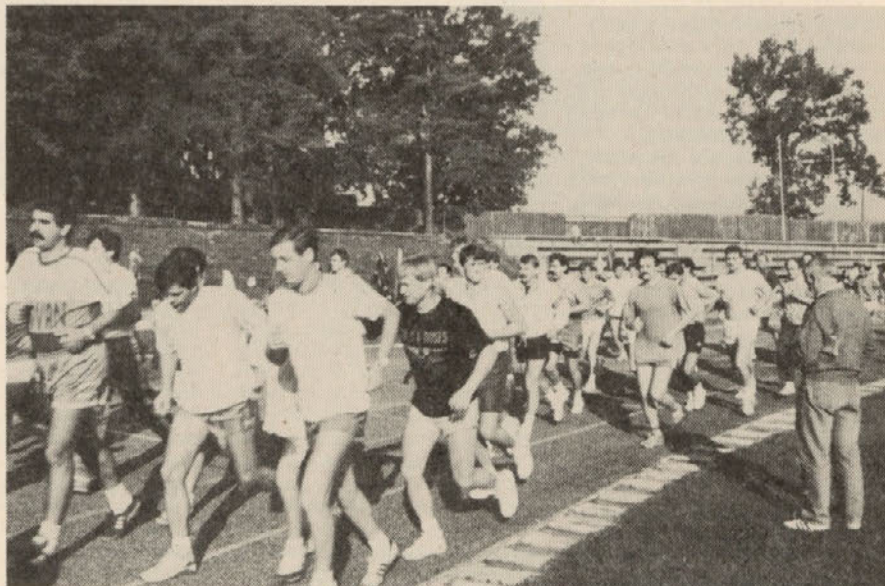
S 14-dnevnim tečajem v rudarskem inštitutu v Tuzli. Vendar na diplomu, ki sem jo dobil ob koncu tega tečaja, sem bil vse prej kot ponosen. Doma bi jo najrajši skril, da bi mi ne bilo treba komu razlagati, za kaj sem jo dobil. Strokovnjaki, ki naj bi nas, ki smo prišli iz RLV, učili na tem tečaju, so namreč bili takšni, da smo bolj mi njih učili kot oni nas. Poleg tega pa je tudi opremljenost naše reševalne postaje za kaj takšnega bila boljša, kot je bila opremljenost rudarskega inštituta v Tuzli.

Ob odhodu v pokoj ste bili v RLV jamski reševalec z najdaljšim stažem članstva v njegovi jamski reševalni četi - kar 25 let in od tega 13 let član za reševalno delo pod

reševalnim aparatom in 12 let član tehnične službe čete.

Česa pa se iz teh let najbolj spominjate? Moje sodelovanje leta 1973 v akciji, v kateri smo odstranjevali debele obloge iz zbitega premogovega prahu iz bunkerjev za premog v TE Soštanj in pri kateri je izbruhnil požar, ki je potem terjal zelo naporno in zahtevno reševalno akcijo. Saj v njej je bilo treba rešiti iz ognja tudi dva naša hudo opečena rudarja jamske reševalca, in sicer Jožeta Salamona in Rafka Rotovnika. Meni pa je v tej akciji, ko sem pod reševalnim aparatom šel v nevarno področje, da opravi nalogo, ki sem jo dobil, naenkrat v aparatu zmanjkalo kisika. In tako sem izgubil zavest in se spet ovedel potem, ko so me z varnostno vrvo, na katero je privezan vsak reševalec, ko se poda v akcijo take vrste, že izvlekli na varno.

Pa sem vedel, da tvegam. Kajti opozorilna naprava na aparatu mi je že, ko sem odhajal v

Člani jamske reševalne čete našega rudnika v nedeljo dopoldan, 27. septembra, na velenjskem stadionu med opravljanjem Cooperjevega testa za letos (Foto: Ivan Pungartnik)

nevarno področje, začela piskati in me tako svarila, da imam v aparatu le še za nekaj minut kisika. A kljub temu sem tvegala. Vendar takrat je bilo to prvič in zadnjič.

Zlepa ne bom pozabil tudi, - to se je zgodilo že prej -, kako smo izdelovali na četrty etaži v jami Skale protipožarni zid, ko je gorel transportni trak v jami Preloge. Namreč, v takšnem gostem čadu smo ga izdelovali, ker je takrat bila glavna jamska izstopna zračna proga še tu gor, da skoraj nič nismo videli pred sabo. In tako nemogoča, kot je bila vidljivost, je bila potem tudi smer, v kateri smo zid naredili.

Se kaj spomnite tudi proslave 60-letnice jamske reševalne službe v RLV, ki je potekala celo soboto, 9. junija 1984?

Začela se je s skupno reševalno vajo reševalcev iz slovenskih in istrskih hrvaških rudnikov. Nadaljevala v Kinu Velenje - s slavnostnim govorom Jakoba Piskernika, ki je takrat bil predsednik tedaj še Republiškega komiteja za energetiko, zdaj pa imamo, bolje rečeno, še imamo, ker bo menda prišlo do spremembe, za energetiko ministrstvo, in z govori in pričevanji

dobili državno priznanje red dela s srebrnim vencem.

Kdaj pa ste prejeli to delovno odlikovanje? Malo počakajte! Albina, kdaj je že bilo tisto podeljevanje državnih odlikovanj in po njem proslavljanje, na katerem sva se tako spoznala?

"26. novembra leta 1979, pred praznikom 29. novembrom... Tega ne bom pozabila," je na poti iz kuhinje z nasmehom na ustih povedala Tonetova žena. In potem sta mi odlikovanje tudi pokazala. Ga nato spet pospravila in Albina se je vrnila v kuhinjo pogovarjat z mlado gospo, ki je prišla na obisk.

Kot o človeku nasploh pa o vas veliko pove vrsta priznanj, ki ste jih dobili za svojo aktivnost v kulturi. To so velenjska občinska Kajuhova in Napotnikova priznanja in Galusove značke od bronaste do zlate.

Na katerih kulturnih področjih pa ste si prisluzili vsa ta priznanja?

Pel sem v zborih, in še zdaj pojem v njih, skoraj v vseh moških pevskih zborih po Šaleški dolini. V moškem pevskem zboru Kajuhu in Rudarskem oktetu RLV stalno. Po potrebi pa

sedanji minister za energetiko, in prej predsednik poslovnega odbora RLV, magister Avberšek. Eden od pevcev Rudarskega okteta RLV pa je dolgo bil tudi vodja nekdanje temeljne organizacije RLV Izobraževanje inženir Bahčič. Zdajšnji pevci v njem pa smo: prva tenorista - magister Ivan Kolar in Stojan Pančur, druga tenorista - Oto Gradišnik in Franc Slatinšek, prva basista - inženir Jože Rovšnik in Dani Učakar, drugi basisti - Janko Vovk, Franc Žerdoner in jaz. Torej smo zdaj pravzaprav nonet. Vendar ker je oktet pač zbor z malo pevci, imamo včasih z njegovo popolno zasedbo za kakšen nastop težave. Drugače pa je pri Kajuhu, ki je le velik zbor, in se zato odsotnost kakšnega pevcu pri njegovem nastopu komajda opazi.

Zaradi mojega veselja do zborovskega petja mi tako tudi zdaj, ko sem upokojen, skoraj vse večere od šestih dalje pa vse tja do desetih zapolnijo pevske vaje in nastopi. Le pri Kajuhu imamo zdaj premor, ker Frankoviču menda nekaj malo nagaja pri zdravju.

Seveda pa zaradi toliko let petja in v tolikih zborih znam peti nič koliko pesmi in zato lahko vedno vskočim v kakšen zbor namesto pevcu, ki poje nižji glas.

Ko je še delo toliko veljalo, kot danes veljajo že samo "patenti" za delo, ste tudi veliko delali udarniško, ali ne?

Seveda, saj sem že star Velenjčan, in Velenje, kakršno je zdaj, je zraslo iz tal udarniško. Pa ne samo Velenje ... Kar opeharjenega se zato počutim, ko opažam, kako zdaj številni mladi in mlajši ljudje ne spoštujejo ničesar, kar smo ustvarili s skupnim delom, tudi udarniškim. Ne vem, ali zato ne, ker niso sodelovali pri njem, ali zato, ker mnogim še nikoli ni bilo treba res trdo delati.

Gledam nekatere zelenice po Velenju, presekanke z vsemogočimi stezami, zasmetene, polne raznih odvrženih kosov papirja, vrečk, papirnatih in plastičnih, škatic, plastenk, pločevink.

Spomnim se, kako nas je Drago Pečnik, pomočnik ravnatelja tiste prve velenjske rudarske poklicne šole, ki je bil človek za vse tudi pri internatski vzgoji učencev, ki smo hodili v to šolo, po pouku dopoldne popoldne postrojili in smo šli udarniško delat.

Ko sem se že zaposlil, pa smo po delu v jami spet udarniško delali. Ure in ure. Nekateri tudi za pridobitev pravice do dodelitve rudniškega družinskega stanovanja. Jaz sem tako precej delal tudi v nekdanjem škalskem kamnolomu, ker sta dve uri udarniškega dela v njem veljali za tri ure lažjega udarniškega dela drugje. In potem sem družinsko stanovanje pri rudniku tudi dobil, v Tomšičevi 15. V tistem bloku tam pri velenjskem zdravstvenem domu, v katerem je svoj čas bil tudi velenjski mladinski klub. A zadnja leta sem komaj čakal, da se od tam odselim. Saj sem že zelo težko prenašal ves hrup, ki ga mladina zganja v tem delu Velenja, posebno z mopedi.

Se zdaj, ko ste upokojeni, radi spomnite kdaj tudi na svojo mladost, na svoj rojstni kraj, starše, brate ali sestre, s katerimi ste skupaj odraščali?

Rodili ste se leta 1943 v Rovtu pod planino Menino, kajne?

Da, moj rojstni kraj so Rovte pod Menino in v Zadržki dolini, ki sega od Rovt naprej vse gor do Črnivca, njene povezave s Črno dolino. Odraščal pa sem od rojstva pri maminih starših, kot nezakonski otrok, kot pridodani deveti otrok vsem osmim otrokom maminih staršev. Torej med strici pa tetami. So me pa vsi vzeli in potem imeli za svojega. Zato se še vedno rad vračam tja - na kmečko domačijo, kar lepo kmetijo, le bolj v strmini, na kateri so mi minila otroška in deška leta kot vsem kmečkim otrokom moje generacije in na kateri zdaj gospodarji bratranec.

Moški pevski zbor Kajuh ima že 72-letno tradicijo zborovskega petja. Na tej sliki pa ga vidimo v nastopu na svečani seji delavskega sveta našega rudnika letos ob dnevu rudarjev

domačinov, Velenjčanov, o razvoju reševalne službe v RLV ter s predvajanjem filma o razvoju RLV in Velenja. Končala pa se je s športno-rekreacijskimi tekmovanji in piknikom pri Vili Široko v Šoštanju.

V okviru govorov in pričevanj na tej proslavi je, recimo, Edo Krajšek med drugim povedal:

"Ob ustanovitvi, leta 1924, je Jamska reševalna četa RLV štela 10 članov, pri številu vseh zaposlenih v rudniku okrog 800 in njegovi letni proizvodnji okrog 170 tisoč ton premoga.

Leta 1944 okrog 20 članov, pri številu vseh zaposlenih čez 900 in letni proizvodnji 300 000 ton.

Leta 1964 okrog 150 članov, pri številu vseh zaposlenih okrog 2 200 in letni proizvodnji čez 3 milijone ton.

In v letu 1984 259 članov, pri številu vseh zaposlenih blizu 5 200 in načrtovani letni proizvodnji 5 milijonov ton."

Veste, da se praznovanja te obletnice ne spomnim! Po operaciji, ki sem jo prestal, imam s spominom kar pogosto težave.

O vas kot delavcu nekaj pove tudi to, da ste

pomagam pri nastopih šoštanjškemu Šaleškemu oktetu. Svoj čas sem nekaj let pel tudi v velenjskem kvintetu Flamingo, ki še obstaja, vodi pa ga Ciril Zdovc. Dokler je še obstajal Oktet Vinska gora, sem pel tudi v tem zboru. Pa velenjskim pevcem šoferjem sem pomagal pri njihovih nastopih, dokler so še imeli svoj zbor.

Že leta 1959, ko sem bil še v poklicni rudarski šoli, sem postal zborovski pevec. V moškem pevskem zboru Kajuhu, takrat še zboru velenjskega kulturno-umetniškega in prosvetnega društva Svoboda. Vaje smo imeli v hišici, okrog katere smo Velenjčani uredili udarniško svoj mestni park in v kateri je nekoč bil sedež velenjske rudarske godbe.

Moški pevski zbor Kajuh, ki ga zdaj že precej let vodi Zmago Frankovič, ima že 72-letno tradicijo zborovskega petja.

V Rudarskem oktetu RLV, ki ga vodi profesor Ciril Vrtačnik, pa bomo prihodnje leto že tudi slavili 15-letnico petja v njem.

Kajuhovci nastopamo tudi v tujini. Rudarski oktet RLV pa v tujini še ni nastopal, nastopa pa zelo veliko doma.

V Kajuhu je nekaj časa, a ne dolgo, pel tudi

Bojan Lekš

Sam si hotel, da naredimo pogovor s tabo za objavo v glasilu podjetja, da te predstavimo v njem. Zakaj?

Najprej zato, da v podjetju, RLV, javno opozorim na svojo veliko potrebo po včlanitvi v Društvo šaleških likovnikov. Saj v RLV je glavnina njegovih članov. Tudi tajnik in predsednik društva sta v njem. Ograjenšek, menda, in Meh. Pa Robar. Član, ki ima prste vmes, ali vsaj imel jih je, pri vsem početju društva.

In tako ni vrag, da me v društvu ne bi sprejeli, ko bodo v Rudarju prebrali, da čutim veliko potrebo po tem.

Direktno pa se še na nikogar nisi obrnil za to?

Sem se že. Z Robarjem sem se nekaj pogovarjal o tem. In precej nasvetov mi je dal. O tem, kako se lahko včlanim. Pa tudi drugih. Strokovnih. Likovnih tehničnih. A vsega, kar Robar pove, ne verjamem. Preveč govori. Zato iz njegovega govorjenja nikoli ne razbereš, pri čem si.

Svetujem ti: pojdi naravnost k Srečku Mehu v rudniško jamomerstvo in se z njim pogovori o pogojih in možnostih za včlanitev v društvo. Saj samo od sebe te društvo verjetno tudi zdaj, ko si v tem pogovoru po celem RLV razglasil, da se hočeš včlaniti vanj, ne bo včlanilo.

Pa ne gre samo zame. Vsaj še štiri ali pet delavcev v RLV poznam, ki bi se tako radi kot jaz včlanili vanj, pa vsi skupaj ne vemo, kako bi to naredili in ali je to sploh primerno društvo za nas in naše potrebe. Bojimo se, da je včlanjevanje v društvo rezervirano bolj za ljudi, ki imajo več šol, ki so bolj izobraženi, oziroma ljudi, ki so

zaradi tega ali česa drugega bliže vodstvenim in vodilnim ljudem. Ali pa da je rezervirano kar za vodstvene in vodilne ljudi.

Zakaj pa si sploh tako želiš postati član tega društva? Zato, da bi se tudi ti nekako prerinil navzgor, bliže uglednejšim ljudem?

Ne. Kje pa!

Nepoklicno, v prostem času, doma, slikam na šipe ali plošče malo debelejšega navadnega stekla. Pa na steklenino iz navadnega stekla. To je na najrazličnejše kozarce, vrčke, vaze, lončke, sklede, pladnje in drugo posodo iz takega stekla.

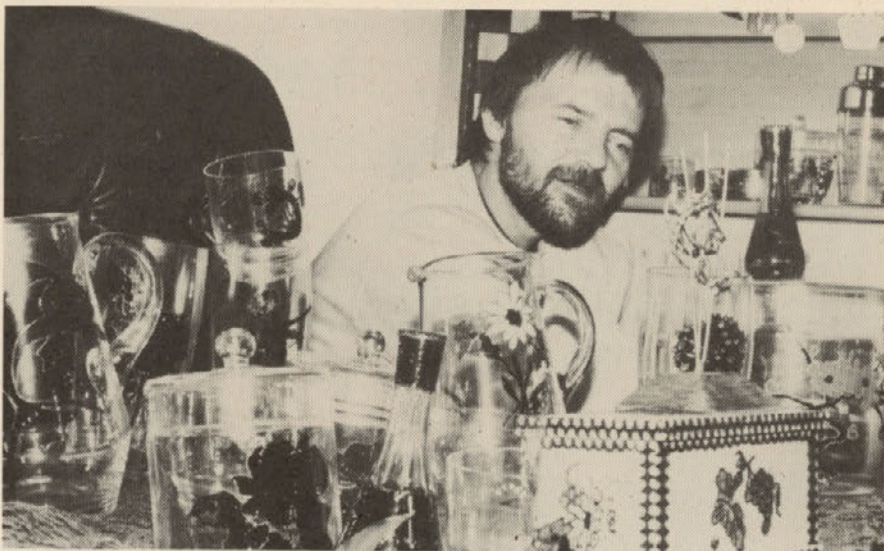
Poleg tega žgem slike na različne lesene podlage in vezane plošče. S pirografom, električno napravo za žganje risb, slik na take podlage.

Svoj čas sem izdeloval tudi različne figurice in skulpturice iz žice. Pa razne

vsem za risanje. Edina možnost, ki zame, navadnega delavca, vezanega na vsakdanji "šiht" in popolnoma, ali skoraj popolnoma, odvisnega od njega, za to pride v poštev, pa je izpopolnjevanje v likovnem tehničnem znanju v najbližjem društvu likovnikov. To pa je Društvo šaleških likovnikov.

Zato, vidiš, si tako želim postati njegov član. Saj društvo ob podpori RLV, in včasih še kakšne organizacije, organizira različne oblike praktičnega izobraževanja v posameznih likovnih tehnikah. In tega, takih oblik izobraževanja, za bolj ali manj likovnike amaterje, meni manjka za povečanje kvalitete mojega spominkarstva in s tem tudi povpraševanja po njem. Zdaj sem namreč v vseh likovnih tehnikah, s katerimi se pri svojem spominkarstvu ukvarjam, še popoln samouk.

Kaj, ali ni veliko interesentov za tvoje

Bojan pri razkazovanju primerkov svojih stekloslikarskih, pirografičnih in še drugih spominkarskih likovnih stvaritev doma v dnevni sobi, ki je tudi njegova delavnica za ukvarjanje s to drobno obrtno-umetniško dejavnostjo

Nadaljevanje s 7. strani

Še najbolj srečnega pa se zdaj počutim, kadar nabiram gobe. In tudi gobarstvo me zato pogosto z vleče tja in še dlje - do Nove Štiffe, potem pa sem že kmalu pri Črnicu.

Bliže pa sta moja rajona za nabiranje gob Ponikva, Zavodnje tam okrog gostilne Pri Vidi, in še nekaj rajonov imam.

Večkrat se odpravim tudi proti Stahovici, ker blizu nje živijo skupaj moja mama, ena od dveh mojih polsester in polbrat. Imel pa sem še enega polbrata, a se je ubil. Ena od polsester pa živi v Švici.

In vaša družina zdaj, prej? In družinsko življenje?

Žena je že tudi upokojena, delala pa je pri Eri, trgovka je bila, in je po starših Celjanka. Rodila pa se je v Gradcu, med drugo svetovno vojno. In sina ima. Serviser gasilnih aparatov v Gasilskem domu Velenje je. Poročen. In eno vnukinjo imamo iz njegovega zakona. Jaz pa sem oče dveh sinov iz prejšnjega zakona. Jureta, ki je zdaj študent tretjega letnika rudarstva. In štipendist RLV. Ob študiju pa je kar precej aktiven tudi v delu študentske organizacije pri razreševanju stanovanjskih problemov študentov. Drugi sin, Toni, pa je študent prvega letnika gradbeništva.

Sinova večkrat prideta na obisk. Prav tako vnukinja in njen oče in njena mati. Kar pogoste stike imamo. Razumemo se.

R.B.

okrasne predmete iz mavca in male sknjinjice, ki sem jih potem s pirografom poslikal.

Celo izdelovanja lesenih razglednic sem se že tudi lotil. Vse to svojo nepoklicno delo sem tako bolj ali manj usmeril v spominkarstvo. Se pravi, v poslikavanje in izdelovanje stvari, ki jih dajemo komu ali za kaj v spomin in jih potem lastnik doma uporabi za okras na steni, kakšnem kosu pohištva, v vitrini ali kje drugje.

K usmeritvi v spominkarstvo pa so me prisilile materialne razmere, v katerih sem se znašel zaradi sebe samega, kakršen sem pač. To je lahkomišeln pri ravnanju z denarjem, v zadolževanju v njem in v zaupanju ljudi glede njega. Vendar tudi s spominkarstvom se iz svojih nemogočih materialnih razmer ne bom izkopal, če bom pri njem obtičal tam, kjer sem zdaj, ko si še materialnih stroškov z njim ne pokrijem.

Lotiti se ga bom moral čisto drugače, da bom pri njem tudi kaj zaslužil. Tudi tako, da si bom zanj pridobil nekaj profesionalnega likovnega tehničnega znanja, pred-

spominkarske izdelke?

To niti ne. Samo način, na katerega jih zdaj ponujam, in je potem takemu načinu ponudbe primerna tudi vrsta povpraševalcev po njih, ne vodi nikamor. Zdaj jih namreč ponujam tako, kot se na črno ponujajo kičasti spominki, ki nimajo nobene umetniške in tudi ne uporabne vrednosti, in drobni pritihotapljeni ali pokradeni predmeti. Se pravi, za prometnejšimi mestnimi vogali, kjer hodi mimo veliko ljudi.

Kakšni ljudje se pri kakšni takšni divji stojnici, ki je najpogosteje konec kakšne klopi v mestu ali kakšen narobe postavljen kartonski zaboj, navadno ustavijo, pa veš... Kake ženičke s podeželja, radovedna preprosta dekleta in dekletca, kakšni strici in tete s hribovskih kmetij, kmečki fantje, ki redkokdaj pridejo v mesto - pa prekupčevalci v iskanju blaga, ki bi ga lahko za drobiž kupili in prodali naprej z mastnim dobičkom.

Od tega ni kruha. Velikokrat se mi je celo zgodilo, da sem pri takem ponujanju svojih spominkarskih izdelkov dal kakšni

Bojan doma v predsobi svojega stanovanja (v Jenkovi 9 v Velenju) ob grafikah, kakršne s pirografom žge na okrogle in ovalne lesene plošče po svojih lastnih motivih. Grafike te vrste, in tudi pirografike na vezanih ploščah, pa izdeluje tudi po dogovorjenih motivih.

ženički kaj kar zastonj, ko sem videl, kako ji vse, kar ponujam, ugaja, v njeni denarnici, ko jo je odprla, da bi kaj tudi kupila - pa le nekaj drobiža.

Zasmilila se mi je pač, ker kakršen koli že sem, takim ljudem pa vedno brez pomisleka dam, vse, kar morem.

Si res na noben način ne moreš ponudbe svojih spominkarskih izdelkov urediti po predpisih, tako da bi jih normalno ponujal, ne na črno, in potem imel tudi normalno sestavo povpraševalcev po njih, in končno, tudi kupcev? Saj ko te tvoje izdelke gledam, glede na vse, kar vem in znam in sem izkusil, smem reči, da kič nikakor niso, da so večinoma vsi prav lepi in uporabni in si zato zaslužijo normalno ceno in kupce.

Vidiš, zdaj pa sva prišla do srži problema ustvarjalcev samoukov.

Za nas samouke je prvi pogoj, da si uredimo normalni poslovni položaj za svojo dejavnost, pridobitev kakršne koli legitimacije, kakršnega koli uradnega izkaza o usposobljenosti zanjo ali pripadnosti kakšni ustanovi, ki je usposobljena za takšne dejavnosti ali se ukvarja z usposabljanjem zanje. In, odkrito povedano, tudi zato bi tako rad postal član Društva šaleških likovnikov.

Pa še en razlog je, poleg tega in tistega, ki sem ga že pred tem povedal. Namreč ta, da društvo dela svojih članov propagira in od časa do časa poskrbi za njihovo odkupovanje.

Tako na primer poskrbi vsaj za nekatera ustvarjena dela svojih članov v Rudarski

Še Bojan doma v dnevni sobi ob televizorju in tudi na njem steklenini, ki jo je sam poslikal, in zadaj steni s svojimi pirografikami na vezanih ploščah

likovni koloniji, ki jo že več kot deset let, menda, pod pokroviteljstvom RLV organizira ob 3. juliju.

Letos pa je, kot sem prebral in videl na sliki v Rudarju, organiziralo tudi, da so dobili vsi, ki so v RLV bili upokojeni v zadnjem letu dni, na družabnem srečanju, ki ga je zanje ob 3. juliju priredil RLV, za spominsko darilo tudi lepo uokvirjeno in zastekleno reprodukcijo ene od grafik, ustvarjenih v glavnem, kot je pisalo v Rudarju, v letošnji Rudarski likovni koloniji.

In takih akcij bi društvo lahko še več organiziralo. V mnogih delovnih skupinah in manjših delovnih enotah v RLV, pa tudi v drugih podjetjih po Šaleški dolini, so, recimo, v navadi praznovanja različnih jubilejev sodelavcev in na njih tudi obdaritve jubilaritov z raznimi spominskimi darili, ki včasih niti niso bogve kako domiselna in lepa, običajno pa kar draga. In zakaj zato ne bi društvo še za nakup spominskih daril za take priložnosti propagiralo izdelke svojih članov!

Z nič koliko rudarji v RLV sem se že pogovarjal, da bi bili bolj zadovoljni, in tudi raje dali za pijačo, če bi jim sodelavci ob rojstnem dnevu, recimo, namesto kakšnega od "naštancanih" spominkov pri požrešnih malih privatnih firmah dali za spomin izdelek, ki ga je naredil kateri od delavcev RLV doma v prostem času, za katere vejo, da se pečajo z izdelovanjem prav lepih drobnarij.

Ta namig je najbrž vse prej kot neumen. Saj sem se ravno danes, preden sem prišel k tebi, v Kopirnici RLV tu v Velenju, ki je zdaj preseljena iz nadstropnih prostorov v avlo v pritličju, nekaj pogovarjal tudi o tem, da naj bi v njej mogoče uredili razstavnici prostor s slikami in grafikami tudi za prodajo. In če bi že uredili tako galerijo, bi lahko uredili še tak galerijski kotiček za spominkarske izdelke, ki si jih omenil. V NOP, Novih Prelogah, pa bi se tudi dalo urediti kaj takega, da bi zaposlenim na njihovem območju bila takoj pri roki možnost za nakup drobnarij za obdaritev sodelavcev ob njihovih osebnih jubilejih.

Vendar pustiva zdaj to, naj o tem razmislijo tisti, ki nas v podjetju "vedrijo in oblačijo"! Midva pa se raje pogovoriva o vzrokih tvojih "nemogočih materialnih razmer", kot si dejal. Velja?

Dobro, pa ti bom povedal. Odkrito. In vse lahko tudi objavite.

Pred kakšnimi tremi, štirimi leti me je prišlo, da bi se lotil na veliko, serijsko, strojno, izdelovanja lesenih kipcev za spominke. Da bi si kupil kopirni stroj za to. Iz tujine. Obšli so me pač čisto "podjetniški" načrti in zamisli. In k snovanju takih načrtov in zamisli me je podpihoval še dober kolega, ali vsaj takšen se mi je kazal. Rekel je, da mi bo on tudi dobavil kopirni stroj. Le denar zanj naj zberem. In sem ga zbral in mu ga dal - okrog 3 000 nemških mark. Nekaj sem jih že imel, večino pa sem jih zbral s špekuliranjem s sredstvi, ki sem si jih pridobil z izdajanjem

S seminarja v Škofji Loki Razvijanje vizualne kreativnosti

V odboru za kulturo pri Sindikatu RLV smo prepričani, da je tudi kulturno-umetniška dejavnost ena izmed prispevkov k razvijanju podjetniške kulture. Naša želja je zato, da bi poleg že utečenih kulturnih aktivnosti interesentom v podjetju omogočili tudi ogled kakšne kulturno-umetniške razstave, kakšne druge kulturne prireditve ali izpopolnjevanje njihovega znanja za kulturne dejavnosti.

Možnost za to zadnje se je ponudila s seminarjem Razvijanje vizualne kreativnosti, ki je potekal 18. in 19. septembra na gradu v Škofji Loki.

Tega seminarja, ki je vključeval tudi učno delavnico, sva se udeležila dva delavca RLV, udeleženca lanske rudniške slikarske delavnice.

Seminar je vodil Georg Kress, priznani likovni terapevt iz Münchna.

V prvem delu seminarja je njegov vodja predstavil svojo teorijo kreativnosti, po kateri ima vsak človek ustvarjalne zmožnosti, konstruktivne ali destruktivne, ki jih je s primerno vajo mogoče razviti vsaj do povprečne ravni. Pogoj za ustvarjalnost pa je sproščeno (delovno) ozračje, brez strogih navodil in neutemeljene kritike.

Na seminarju smo to teorijo tudi praktično preizkusili tako, da je vsak seminarist najprej izdelal svojo sliko, na koncu pa smo vsi izdelali še skupno sliko. Tako smo lahko sami občutili, da ustvarjalno delo, v katerem človek projicira svoje morebitne skrbi, konflikte, jezo..., deluje sproščujoče in je zato pot do boljšega poznavanja samega sebe in možnost za krepitev samozavesti.

B.D.

Z besedo predaja človek človeku svoje misli, z umetnostjo pa ljudje drugemu predajajo svoja čustva.

PLEHANOV

Umetnost reproducira vse, kar v življenju zanima človeka.

ČERNIŠEVSKI

Namočil sem se v prostaškem človeštvu; trpel sem od tega. Bežimo, vrnimo se v umetnijo.

Maurice BARRÉS

Nadaljevanje z 9. strani

nepokritih čekov svojega tekočega računa. Ker takrat je tako še bilo mogoče kar precej špekulirati. A potem se je zgodilo, da sem na kopirni stroj čakal in čakal, dočakal pa ga nisem. In tudi "prijatelj", ki sem mu stroj plačal in bi ga moral tudi dobaviti, naenkrat v Velenju nikjer več nisem mogel najti. Sele čez nekaj časa sem zvedel, da je odšel v Nemčijo. Vendar to me še ne bi pokopalo, če dobršen del tistih 3 000 mark, ki sem jih zbral z različnimi transakcijami, ne bi bil dolg, ki mi je začel prihajati na svetlo pri banki, in sem zato moral začeti razmišljati, kako mu bom kos. In takrat me je obšla "genialna" ideja: Kolikor se bo le dalo, bom še naprej izdajal nepokrite čeke svojega tekočega računa. Tako pridobljena sredstva s prekupevanjem pretapljal v devize. Si od prijateljev in znancev nekaj deviz še sposodil. In ko jih bom imel toliko, da se bo splečalo, pojdem z njimi igrat na srečo čez mejo v Avstrijo. In ni res, da ne bi imel sreče. Če ne prvič, pa drugič ali tretjič.

Pa sreče pri hazardiranju nisem imel nikoli. Le do vratu sem se pri banki zadolžil. In ves ta dolg bi me spravil še v zapor, če mi ga ne bi pokrili ženini starši. Toda s pogojem: "Bojan, zdaj pa je s tvojimi neumnostmi konec! Denar, ki smo ga založili za tvoj dolg, boš po obrokih vsakega petnajstega vračal od svoje plače. Če pa ga ne boš, si bomo vračanje denarja od tvoje plače uredili po sodni poti. Pa še kaj te lahko doleti, če se dokončno ne boš zresnil!"

In se nisem dokončno zresnil. In tako me je doletelo še "tisto". Ko sem pa za to zvedel, sem ponorel, razbil doma po stanovanju, kar mi je prišlo pod roke. Potem pa se po kar lepem času abstinence od alkoholnih pijač šel do onemoglosti napit. Ali skoraj do onemoglosti. Takrat si tudi naletel name tam za tisto mizo v bifeju Erine Hrane. Se zapletel v pogovor z mano, in ko sem ti povedal, kaj sem pravkar doma naredil in zakaj, si mi skušal dopovedati, da če sem si kašo že tako zakuhal, popihati jo bom moral sam, če se seveda nisem že popolnoma skregal z življenjem.

Mhm. Spomnim se, kakšnega sem te takrat srečal. Po dolgih letih res srečal. Srečal tako, da sva se prvič, odkar te poznam, pogovarjala, kot naj bi se pogovarjal človek s človekom.

Kako pa si se takrat sploh obdržal nad vodo?

Veš, da me je takrat, takoj potem, ko sem te zaradi nekkih opravkov samega pustil za mizo v bifeju, z vso tisto podolgovato elipso praznih kozarčkov, ki si si jo naredil pred sabo, zelo zaskrbelo zate. Tako zelo, da sem se na vrat na nos vrnil nazaj v bife, da bi te spravil domov in potem skušal kako tvojim doma, če bi koga od njih kljub vsemu, kar si doma naredil, le našla doma, dopovedati, kako zelo na tleh si in da si tak sam nič ne moreš pomagati.

Res, nazaj v bife si me takrat prišel iskat?

Jaz sem se kmalu potem, ko si odšel, vrnil domov in skušal razbiti stanovanje malo spraviti v red, preden bi se žena vrnila domov z dela. Pa tisti dan nič ni bilo s tem, ker me je doma čakala policija. Poklical jo je starejši sin, ki je bil doma že, ko sem začel razbijati po stanovanju.

V red sem spravil stanovanje naslednjih nekaj dni, ko sem sam ostal v njem. Saj žena se je z obema sinovoma, potem ko je videla, kaj sem doma naredil, odselila k svojim staršem.

Iz vse godlje pa me je takrat rešil dr. Bergant, ker me je za nekaj časa poslal na zdravljenje na Pohorski dvor. To je bilo lani poleti.

In kakšno je zdaj tvoje družinsko življenje?
Z ženo, ki je tudi zaposlena, v Gorenju, živim zdaj uradno nezakonsko, drugače pa kot v

zakonu. Starejši sin hodi v osmi razred osnovne šole in v šoli kaj posebnega ni, slab pa tudi ne. Nekaj srednjega je po uspehu. Tak približno, kot sem bil jaz.

Mlajši sin pa hodi v tretji razred osnovne šole.

Pa norije - te so te zdaj minile?

Zdaj sem pri sebi, se obvladam. Kakšen bom v naprej, pa ne morem povedati. Vedno sem bil samosvoj. Nikoli nisem nikogar poslušal. Vse sem delal po svoji glavi. Trmasto. Bil tudi zamerljiv. In to je v meni ostalo.

Če me kaj zagrabi, pa tudi hitro pozabim.

Takšen sem, odkar se zavedam. Od otroštva.

Od kod sploh izviraš?

Iz Pesja. Stara mama je bila poročena z rudarjem, ki ga je potem v rudniku ubilo. In pri njej sem odrasčal. Kot nezakonski otrok. Očeta sem spoznal šele pozneje. Ko je bil že kar dolgo v Kopru in poročen, ne z mojo mamo. In po njem imam dve polsestri. Po mami pa polbrata in polsestro.

Kako to, da si odrasčal pri stari mami, saj mamo si vendar imel živo?

Ne vem, zakaj. Nikoli se nisem počutil prav doma pri njej, ker ji je bilo malo mar zame. Deset let star pa sem sploh za zmeraj šel od nje k stari mami, ki je takrat, drugič poročena, živela v Velenju, prej pa v Pesju.

Ste vsi otroci po mami nezakonski?

Polbrat in polsestra po materi sta zakonska, ker se je mama potem, ko je že imela mene, poročila.

S staršema pa zdaj verjetno kljub vsemu rad prideš v stik?

Z očetom, Vinkom Zupanom, ki je bil, dokler je bil še v Velenju, vodovodni inštalater, v Kopru pa šef firme IMP, in je zdaj že upokojen, še kar rad pridem v stik.

Z materjo pa se srečujem le po naključju. In kadar se tako srečava, si rečeva le "Zdravo" in greva narazen vsak po svoji poti.

Kako to?

Ko se mi je zgodilo, da sem zabredel med barabe - z njimi sem se začel družiti, ko sem hodil v osmi razred osnovne šole, ko sem po njej postal učenc kovinarske poklicne šole, pa sem do konca prvega letnika šolanja že sam bil prava baraba - je bila edina pomoč, ki sem je bil od nje deležen, da me je spravila v poboljševalnico.

Kot sem zvedel, pa si v poboljševalnici poklicno šolanje - za ključavničarja - le dokončal, ali ne?

To že, a za kakšno ceno.

Zdaj delaš v strojni delavnici rudniškega obrata Praktično izobraževanje, kajne? Kje vse pa si bil zaposlen prej?

Mhm, zdaj delam že precej let v tej delavnici. Kot "posojen" delovni invalid vanjo iz "Strojne službe - jama" rudniškega obrata Jamske mehanizacije. V tej službi pa sem delal pri jamskih strojnih montažnih delih. Vse od leta 1975, ko sem se zaposlil v RLV, pa do takrat, ko sem postal invalid. To je do sindikalnega smučarskega tekmovanja bivšega REK Velenje leta 1982, na katerem sem si zaradi padca poškodoval 4. in 5. vratno vretence. Kmalu po tej poškodbi pa mi je zaradi ulkusa počil še želodec. In spet sem se znašel v bolnici ter se iz nje vrnil le s pol želodca.

Za težja dela tako od takrat nisem bil več sposoben.

Prej, pred zaposlitvijo v RLV, pa sem delal v ESO. Od leta 1974. In moje delo v njem je bilo večinoma varjenje sekcij samohodnega jamskega odkopnega podporja Hemscheidt. Prvič - to je bilo leta 1972 - pa sem se zaposlil v bivšem RSC Velenje in bil v njem strojni monter. V delavnici, pa tudi na terenu - po Sloveniji in vse tja do Kosarica v južni Srbiji, kjer smo gradili, niti ne vem, za koga in za kaj, velike nove kovinske silose.

R.B.

Z intelektualko sem se poročil zato, ker vem, da ženske veliko govorijo, meni pa je ljubše, če govorijo pametno.

Ko so mi na nekem pregledu izmerili inteligentni kvocient, ki, resnici na ljubo, povedano, ni prav visok, mi je postalo jasno, zakaj sem tako rinil v zakon.

Pravijo, da priložnost dela tatu. Jaz pa mislim, da imamo priložnost vsi, le da jo nekateri izkoristijo, nekaj od teh pa nas je takih, ki imamo smolo in nas dobijo.

Trditev, da sem vozil skrajno neprevidno, je neresnična, saj sem povozil le enega pešca, na cesti pa jih je bilo na stotine.

Ker sva se močno sprla, sem pograbil brisačo in ga z njo mahnil po buči. Tega, da je bil v brisačo zavit likalnik, žal nisem opazil.

Lagal sem ji, da sem zdravnik, in ker ni verjela, sem ji hotel dokazati. Vzel sem jo s seboj na obisk bolnika; ta je bil moj prijatelj, ki je za dva litra pristal, da ga zdravim. Žal pa se je vse pokvarilo, ko je prijatelj skočil iz postelje in pobegnil, ker sem ga hotel operirati.

Tista gostilna je znana po tem, da ima njihova kava okus po čaju, čaj po juhi, juha pa po kavi.

Vedno, kadar mi je žena postregla s kosilom, sem imel občutek, da mi streže po življenju.

Kakšen profil kadrov imamo v našem podjetju? No, v glavnem so to trebušasti in plešasti profili.

Sem tiste sorte človek, ki ne prenese prepovedi. Če piše "Ne hodi po travi", bom zagotovo hodil, če piše "Kaditi prepovedano", bom kadil, itn. In ker je v bifeju pisalo "Plačati takoj" in "Ne pljuvaj po tleh" in "Ne razbijaj kozarcev", sem ravnal v skladu s svojim karakterjem.

Barvni televizor sem jim odnesel zaradi tega, ker me je nekdo nafarbal, da so v tisti družini vsi barvno slepi.

Ker je moj sosed drobne in šibke postave, mu vedno vse, kar si o njem mislim, odkrito in iskreno vržem naravnost v obraz.

Kako določim hišo, v katero bom vlomil? I, preprosto! Najprej pogledam v kanto za smeti, ki je pred hišo, potem pa že vem, ali se bo splačalo. Kjer nič stran ne mečejo, tam so bogati.

V našem podjetju pijejo po pisarnah viski in kavo, v delavnicah pa pivo in žganje. To ni prav, končno smo le vsi pod isto streho in se vsi trudimo za iste rezultate.

Moja naivnost me je drago stala! Sledil sem ji po vsej nudistični plaži, sledil sem ji do hotela, pa še v sobo, kopalnico in posteljo. Zdaj sva poročena in ona lazi vsepovsod za mano.

Na vprašanje, kje je bila posiljena, je N.N. dvignila krilo in pokazala točno mesto.

Najbolj žalostna stvar pri najini razvezi zakona pa je, da se je mož tako zelo veselil.

Ko sem dobil solidarnostno stanovanje, sem si res oddahnil. Vedel sem, da za normalno življenje potrebujem le še dva podnajemnika.

V gostilno najraje zaidem okoli poldneva. Takrat je še prezgodaj, da bi šel domov, in prepozno, da bi se še vračal na delovno mesto.

Med plesom mi je prevzel dekle, toda tega mu nisem zameril. Raje sem počakal na ugodno priložnost in ga z lato kresnil čez pleča.

Ko smo opazili, da postaja naš prodajalec A.G. iz dneva v dan bolj naglušnen, smo ga premestili v reklamacijski oddelek. Tam se odlično obnese.

Do pretepa je prišlo zaradi žalitve. Jaz študiram medicino, on pa veterino. "Ko bova doštudirala", mi je dejal, "bova lahko zdravila drug drugega."

Z zdravljenjem, ki mi je bilo predpisano, nisem bil zadovoljen, saj mi je šlo tako hitro na bolje, da bi moral že čez nekaj dni v službo.

Ker za novo leto nisem dobil nobenih daril, sem si jih moral priskrbeti sam, kajti tudi jaz bi rad proslavljal. Zato sem obiskal nekaj samopostrežnih trgovin in si sam postregel. In ker se daril ne plača, jih tudi jaz nisem.

Tovariš sodnik, hudo me je prevaral. Obljubil mi je, da dobim svoje vozilo, potem pa mi je naredil otroka in mi kupil otroški voziček.

Zakaj ne hodim v službo? Včasih imam dneve, kakor vsak človek, ko mu ni do ničesar. Taki dnevi so od ponedeljka do petka, ob koncu tedna pa tako nihče ne dela.

"Če ne boste dobro delali, bo milijonska izguba, ki vam jo bomo trgali od plače," mi je rekel šef. Zdaj nestrno čakam na plačo, da bi videl, kako sem delal.

Prosil bi za zaporno kazen, saj prihaja zima in za kurilno olje nimam denarja, naročenega premoga pa še nisem dobil.

Tam, kjer sem bil zadnjikrat zaposlen, sem delal na mestu računovodje. Pa mi ni čisto ugajalo, kajti preveč so računali na mene.

"Ali si videl, kolega, kakšno lepo uro je imel preiskovalni sodnik, ki naju je zasliševal?"
"Ne, pokaži!"

Iz zbirke domislic
Evgena Juriča "Pod prisego"

ČIŠČA

Ni nujno, da je bolj zmotljiv, kdor je pripravljen priznati svojo zmoto.

V imenu države in stranke in našega ljubega predsednika vam je dovoljeno tudi umreti za nas.

Kjer orjejo s tanki, so še kmetje lačni.

Čeprav je neskončnost večna, imamo letos manj časa kakor lani.

Ljudje radi slišijo resnico o drugih ljudeh - in kaj lepega o sebi.

Tako slabo ne morejo vladati samo zaradi neznanja.

Marjan Lipičnik

ŠPORT IN REKREACIJA

3. teniški turnir pri nas članov slovenskih društev inženirjev in tehnikov

Letos ob koncu poletja - točneje, v soboto, 19. septembra - so člani društva inženirjev in tehnikov našega rudnika pripravili že tretjič velik teniški turnir.

Izpeljan je bil odlično in vse besede, ki so jih o lanskem, 2. turnirju izrekli njegovi udeleženci, bi lahko pripisali tudi letošnjemu. Organizatorji so se tokrat celo še bolj potrudili.

Predtekmovanja so potekala že v petek popoldne, 18. septembra. Zvečer ta dan

pa je bil v hotelu Vesna v Topolšici svečan sprejem za vse udeležence turnirja. Letos se je za tekmovanje na njem prijavilo 56 tenisačev. Bili pa so to večinoma člani slovenskih društev inženirjev in tehnikov. Le nekaj je bilo tudi, letos prvič, tenisačev iz firm v Angliji in Nemčiji, ki so poslovne partnerice RLV.

V program sprejema v Topolšici so organizatorji vključili tudi skoraj dveurno filmsko predstavitev Slovenije in našega rudnika.

Naslednji dan, sobota, pa je bil ves v znamenju tenisa ter pestrega družabnega srečanja vseh udeležencev turnirja.

Vse tekmovanje je potekalo na teniških igriščih v Rekreatijsko-turističnem centru Jezero. Poletna vročina in natlačen urnik tekmovanja so zelo utrudili udeležence turnirja. Končni zmagovalec na njem si je zato zmago res zaslužil. Letos je to bil Dragan Petrovič iz Geološkega zavoda v Ljubljani, ki je v končnem dvoboju premagal Franca Zakeršnika iz TE Šoštanj z rezultatom 9 : 7. Zakeršnik je tako bil drugi, tretje mesto pa sta si priborila zmagovalci in drugouvrščeni na lanskem turnirju Boštjan Aljaž iz RLV in Aleš Berger iz Rudnikov rjavega premoga Slovenije, Trbovlje.

Na tekmovanju v igri dvojic sta zmagala Ivan Hrastnik iz ESO in Matjaž Meža iz PAMO Celje, d.o.o., ki sta v dvoboju za prvo mesto z rezultatom 9 : 6 premagala Zvoneta Čosiča in Mirka Lorgerja iz RLV. Poleg najbolje uvrščenih na turnirju je bil z lep nagrado obdarjen najbolj vročekrvni igralec na turnirju - to je bil, tako kot lani - Ivan Hrastnik iz ESO. Nagrado za najbolj športno obnašanje na igrišču pa je prejel Gerhard Thiele iz

pa je bil kot lani tudi letos najboljši Marjan Hudej iz RLV in zato tudi on deležen nagrade.

Letošnji teniški turnir članov slovenskih društev inženirjev in tehnikov pri nas se je pod večer zadnjega dne tako iztekkel v splošno zadovoljstvo vseh, ki so pri njem sodelovali.

Omenim naj še, da so se čez poldrugi teden po tem turnirju - v sredo, 30. septembra - člani Društva inženirjev in tehnikov RLV pomerili v tenisu s člani sorodnega društva v Rudnikih rjavega premoga Slovenije ter to srečanje zaradi svojega močno oslabiljenega moštva in tudi kančka smole izgubili kar z rezultatom 5 : 17.

Diana

V spomin!

V sredo, 7. oktobra, je v celjski bolnišnici podlegel poškodbam, ki jih je dobil pri padcu z enega od balkonov družinskih stanovanj v Jenkovi 9 - 13 v Velenju, **Fahrudin**

Čolić, delavec obrata Priprave našega rudnika.

Preiskavo o njegovi tragični smrti še vodijo pristojni organi.

Rodil se je 13. 6. 1962 v Kosovi pri Maglaju v BiH.

Otroška leta je preživel na kmetiji svojih staršev. Po odsluženju vojaškega roka se je 20. 6. 1986 zaposlil v našem rudniku. Živel pa je v Preboldu, kjer si je ustvaril tudi družino.

Njegov tragični konec je prizadel vse, ki so ga poznali.

Na pogrebni slovesnosti v petek, 9. oktobra, na pokopališču v Preboldu se je poleg častne čete naših uniformiranih rudarjev od njega poslovilo veliko Preboldčanov in njegovih sodelavcev. Zapustil je ženo in dva mala otroka.

Ohranili ga bomo v lepem spominu!

Branko Ledinek

Šahovsko srečanje ob občinskem prazniku

V počastitev 8. oktobra, praznika naše občine, so se tudi letos srečali šahisti iz Gorenja in našega rudnika. Kot leta 1971, ko je bilo prvo takšno srečanje, je bil tudi letos gostitelj udeležencev srečanja naš rudnik. Potekalo pa je to srečanje v sredo, 7. oktobra, v Delavskem klubu, v hitropoteznem igranju na desetih šahovnicah, in se izteklo z zmago naših šahis-

tov pri rezultatu 102,5 : 97,5.

Najboljši med vsemi tekmovalci je z doseženimi 16 točkami bil Milan Matko.

Drugi naši boljši tekmovalci pa so bili:	
Radiša Rajković	14,0 točke
Boris Brešar	13,5 točke
Tone Vedenik	10,5 točke

Po tekmovanju je organizator poskrbel še za družabni sklep srečanja.

J.C.

Evidentiranih 150 milijonov ton pridobljenega premoga v našem rudniku

Toliko premoga naj bi pridobili v našem rudniku od takrat, ko obstaja sistematično spremljanje podatkov o količini pridobljenega premoga v njem - to je od leta 1887, za "rojstno leto" našega rudnika pa se šteje leto 1875, ker se je v tem letu v njem začelo industrijsko odkopavanje premoga - pa do ponoči ob pol štirih v sredo, 7. 10. 1992!

Matjaž Kovač,
Rudarska priprava dela

Srečno!

OGLASA

Povpraševalci po kreditih, pri družbi z omejeno odgovornostjo Steinbacher v Račah pri Mariboru lahko najamete ugodne brezobrestne kredite z rokom odplačila v 36 mesecih.

INFORMACIJE: pri zastopnici družbe - Letuš 104, 63 327 Šmartno ob Paki, telefon (063) 855-270

Po zelo ugodni ceni prodam dodatno opremo za osebni avto LADA SAMARA 1300 S.

INFORMACIJE: dopoldne po telefonu (063) 853-312, interna številka 1317 (pri Viliju), in zvečer po telefonu (063) 853-447